

különbséget tegyen egy nép és a kormányának megítélésében. Ami nekünk visszamenőleg is végeznivalónk.

Nyilván fölmentenénk állásából és más pályára irányítanánk azt a gyógy-szerészt, aki a haldokló édesanyánk megmentésére kért orvosság elkészítését azzal az indokolással utasítaná el, hogy Indiában százezerszámra nélkülözik édesanyák ezt az orvosságot. Ezt a jézusian szelid példabeszédet szeretném egy Veres Péter-i levelezőlapon megírni mindazoknak, akik sajátos és sajátosan sürgető magyar megoldanivalóinkat először is tudósan „világviszonylatba” helyezik, mégpedig azzal a csitítással, hogy várjunk a sorunkra.

Nem egy olyan fejtegetést olvastam, amely népszaporulatunk szomorú állapotát oly módon hozta gondcsitító kapcsolatba, amely csak a félműveltség és a teljes felelőtlenség aggyárataiban lehet odaillő kapcsolat.

A földreform ellen így érvelt valaha a mágnáskaszinó azzal, hogy Angliában is van latifundium, s mégis milyen jól él ott a paraszt (akinek ott tudnivalóan nem a birtokelosztás volt akkor már a fő baja).

Az önvizsgálatnak, a baj henye bagatellizálásának ekkor már bűnös megnyilvánulása az is, amikor anyanyelvi szétszórtságunkat természetes folyamatnak ábrázoljuk, más népek hasonlóknak tetsző, de alapjában mégsem azonos, sőt ellentétes diaszpóráihoz mérjük. Ezzel meg azt fejezve ki, hogy itt nincs (azaz ma nem kapható) orvosság, s így kár (mert történelmietlen) akár csak egy csitítószeret keresnünk is a szenvedőknek. Ilyen megnyilvánulás az is, hogy... meg az... meg az... : szűnyograjként dongják körül az ember fejét, annyi van belőlük.

Van eset, amikor az „eszmék”-nek ilyenféle rajzása, ilyenféle zümmögése tetszik szellemi életünkben „európai”-nak, sőt „emelkedett”-nek.

Holott a szűnyogok, az effélék ellen épp Európa kezdte — már mióta — fertőtleníteni a tájait, többek közt a mocsarak lecsapolásával is.

